

apja ötévi száműzetésre ítélve él valamelyik olasz fegyenc szigeten, francia finanszírozója Oustric viszont a Köztársaság börtöneiben senyved. Viszont a Snia Viscosa számára nincs válság vagy depresszió. Kivitele állandóan növekszik. 1920-ban 396 tonnát 21 millió lira, 1934-ben 30 ezer tonnát 362 millió lira értékben exportált. Mi a magyarázata ennek? Több selyemharisnyára nem telik, az bizonyos, s a selyempruszlikokban sem növekedik a kereslet. Ám a mesterséges „textilrostokat“ nitrogén vegyületből készítik s így a műselyemfonáltól csak egy lépés a nitrocellulózéig. A gyártási folyamatot nem kell végigvezetni. A lépés tehát visszafelé vezet. A félbehagyott selyem fonál, a megnemszületett harisnya vagy selyemszövet rettentő erejű robbanóanyag.

A jó abesszinai négereket, Tamás bátya még mindig rabszolgasorban kinlódó dédunokáit biztosan vigasztalja az a tudat, hogy a „felszabadításukra“ siető olasz hadsereg repülőbombáihoz a Snia Viscosa is hozzájárul. Kitudja melyik olasz, vagy külföldi gyárban esztergálják a bombahüvelyeket, de töltelékük nitrocellulóze s annak gyengéd anyja, a Snia Viscosa.

(Cluj).

Csehi Gyula

MARINETTI ÉS ABESSZINIA. Marinetti ismét hallat magáról. Hogy is hallgathatna ma ő, a háború mindenkori apostola és a fasizmus irodalmi helytartója? Ezuttal is immár szokásos műfaján: „manifesztumban“ szól hozzá az aktuális eseményekhez, sőt: két külön manifesztumban. Az egyikkel önkénteseket toboroz az afrikai háborúra, a másikban egy angol szellemi bojkottfélélet hirdet. De miután Marinetti nemcsak a szavak, de a tettek embere is, vagy ötvenedmagával ő maga is önként jelentkezett Afrikába!

Vegyük sorba a két „kiáltványt.“ Az elsőnek címe: „*Felhívás az afrikai háborúra*“ és főbb pontjai így szólnak: „Itália írói és költői! Brutálisan azt is mondhatnám nektek, hogy egyedüli tennivalótok ma, harcolni Itáliáért Abessziniában. De inkább megmutatom nektek, hogy mi, futuristák, akik már 26 évvel ezelőtt a háborút a „világ egyetlen egészségtanának“ proklamáltuk, ma így dicsőítjük azt: Ez az afrikai háború: 1. a legszintétikusabb módon fogja fel életünket, mellyel szolgálunk kell Mussolini Itáliáját; — 2. szellemi értékeink legigazabb felmutatója; — 3. a mi legszebb emberi szimultánizmusunk; — 4. legtokeletesebb kifejezése afrikai, lírai hevünknek; — 5. legnagyobb kiemelkedése összes örömeinknek; — 6. a teljes sport; és 7. a költészet, festészet, muzsika, építészet leghatalmasabb inspirálója, mert bőven nyújt gondolatokat, színeket, formákat és zenei hangokat.

Igy tehát költők és írók (így fejeződik be ez igazán „dinamikus“ manifesztum), remélem, hogy mindannyiottokkal találkozni fogok ott lenn, mint ama különös föld önkéntes frontarcosaival, melyet olasz akarunk tenni, átalakítani és magunk is átalakulni...“

...De a háborús készülődés Marinetti jelentkezése ellenére sem megy olyan simán, mintahogy azt eleinte elképzelték. Itt is, ott is hangok hallatszanak, melyek nem tetszenek a fasizmus vezéreinek. Marinetti finom szeizmográfként reagál a legkisebb eseményre is s alig pár héttel az „afrikai manifesztum“ után, újabb kiáltvány jelent meg: „*Olaszok, szabaduljatok meg az angol szokásoktól!*“ címen Marinetti óva inti az olaszokat az angol mentalitás elfogadásától és főleg a következő, szerinte jellegzetes „angol szellemi jelenségek bojkottjára“ hívja fel az új nemzedéket: „Fiatalok, küzdjétek: 1. az angol tea, keksz és pudding, 2. a frakk, 3. a cylinder, 4. az angol snobizmus, 5. a tipikusan angol-

szász golfjáték, 6. a kötelező frissenborotvált arc, 7. az angol pipa viselete, 8. a puritánizmus, 9. a nővel szemben érzett indifferencia, végül pedig 10. a bridge és a passzátizmus ellen!”

A KULTURA A HARMADIK BIRODALOMBAN. A hitlerizmus kulturáját legteljesebben talán az a festmény szimbolizálja, mely a nürnbergi pártnappal kapcsolatos propagandakiállításon függött. A kép egy fején megsebesült S. A. harcost ábrázol, amint a mozgalom zászlóját lobogtatva rohan... A Harmadik Birodalom kulturája lényegében ez. Fejvesztett lelkesedés, vak fanatizmus — és ordító pátosz. Uniformisok, jelvények, zászlók, szemképráztató horogkeresztek hirdetik uton-utfélen az új német kulturát. A *Völkischer Beobachter* vezércikkszólamait szajkózzák az emberek, az üzemekben, hivatalokban, üzletek kirakatában, magánlakásokban Hitler képek. A műkereskedések főleg Hitler- és kisebb számban Goering-, Hindenburg-, Ludendorff- stb -képek eladásával foglalkoznak. A képeken Hitler különböző helyzetekben látható: amint beszél, amint seregszemlét tart, amint népe közé vegyül, amint a kisdedeket cirógatja, amint beszédbe ereszkedik egy paraszt-asszonnal, a Führer a közéletben és a magánéletben, Hitler, mint képeslap, mint rézkarc, mint olajfestmény, mint szobor, bronzból vagy márványból, különböző árban. A nemzetiszocialista művészet e képeken kívül öles plakátokat termel, melyek a német árut, a „Luftsport“-ot és „Luftschutz“-ot propagálják és az Arbeitsfronthoz egységesen történő csatlakozás szükségességét és egyedül boldogító voltát hirdetik. — A könyvkereskedések is hangos felirásokkal reklámozzák a német könyvet („Haltet zum deutschen Buch!“) Nagyrészt a központi könyvkiadóvállalat kiadványait árulják. Könyvek, brosurák, folyóiratok nagy számban — és egységes szellemben Legkelendőbb most egy barna könyvsorozat, mely „A hitlerizmus a világsajtóban“ címen cáfolja a külföldi sajtótámadásokat. Nagy példányszámot ért el *Hauer* „Glaubensbewegung“ című, a német hit alapjait tárgyaló munkája... és *Rosenberg* „An die Dunkelmänner unzerer Zeit“ című egyházellenes támadása. Mindenütt ott diszeleg Hitler *Mein Kampf*-ja, melyet minden németnek kötelessége megvenni és elolvasni. Egyébként különböző lezármazási táblázatok (*Ahnenpass, Stammblatt der Familie, Ahnenschatzkästchen*) látható — és olyan könyvek, melyek az ősök kutatásának valóban nehéz tudományára oktatnak (*Wie finde ich meine Ahnen, — Wie finde ich meine Vorfahren* stb.) Hiszen valóban szükség van utmutatásra, sőt tudományos képzésre ahhoz, hogy valaki a kötelező 31 őst ki tudja mutatni. A könyv- és papirkereskedésekben láthatók még különböző nyomtatványok s a sok-sok nélkülözhetetlen igazolvány űrlapjai. A bőrárúüzletekben viszont különböző tokokat árulnak, az igazolványok számára. Német rendszerelem, német szabatosság. Rend van tehát! Új szépirodalom viszont a legkevésbé... legfeljebb a gleichschaltot Kästnerek és Falladák regényei. — Az új drámairodalom a legsilányabb alkotásokat mutatja fel. A drámai csúcsteljesítmény szerintük *Richard Euringer* „Német passio 1933“-a, mely a német népmilliók hangulatát állítja be és a népgyűlések pátoszáat rögzíti meg. A gleichschaltolt színházak műsora siralmas. A gleichschaltolt zene bojkotálja az idegen zeneszerzőket. Persze mindez nem ujság, amint nem ujság pl. az se, hogy az emberek valóban „Heil Hitler“-el köszöntik egymást, vagy az, hogy megváltoztatták az uccaneveket. Tudtuk! Csak kinos felfedezni, hogy valóban így van, hogy a könyvégetés 3. évében valóban megszűnt mindaz, amit német kulturának ismertünk. — Nagy gondot fordítanak viszont a